

**DEN NORSKE
LEGEFORENING**

Helsedirektoratet
v/helsedirektør Bjørn Guldvog
Postboks 7000 St. Olavs plass

0130 Oslo

Deres ref.:

Vår ref.: 18/1748

Dato: 16.03.2018

Manglende struktur og forankring av læringsaktiviteter i spesialistutdanningen

Legeforeningen er kritisk til kvaliteten i fremtidig spesialiststruktur. Dette går langs to akser. For det første opplever vi at arbeidet med læringsmål og læringsaktiviteter har vært preget av uforutsigbarhet, noe som har medført betydelig merarbeid for spesialitetskomiteene, og har ført til forsinkelser i prosessen.

For det andre vil vi nok en gang be Helsedirektoratet å benytte unntaksbestemmelsen for å sikre minimumskravene til læringsaktiviteter i prosedyretunge fag.

Helsedirektoratets arbeidsprosess

De regionale helseforetakenes LIS-prosjekt publiserer nå arbeidsdokumenter baserte på læringsmålsdokumenter oversendt fra Helsedirektoratet. Dokumentene Helsedirektoratet har distribuert inneholder læringsaktiviteter og vurderingsformer som ikke er oppdatert etter at gjeldende læringsmål ble lagt til forskrift 1. mars. Læringsaktivitetene Helsedirektoratet har lagt inn er de første innspillene spesialitetskomiteene ga om aktiviteter og vurdering i sin leveranse i 2016, før høringen. Legeforeningen har gitt klar beskjed om at innholdet i disse kolonnene ikke er kvalitetssikret av spesialitetskomiteene etter høringen og ferdigstillingen av læringsmålene.

Læringsaktivitetene som nå legges ut er ikke sortert mht. viktighet for utdanningen. I dokumentene skilles det ikke mellom læringsaktiviteter spesialitetskomiteene mener må være obligatoriske, nasjonale aktiviteter, og ideer komiteene ble oppfordret til å komme med i arbeidet i forkant av høringen av læringsmålene. Helsedirektoratet har ikke utformet noen struktur for videre arbeid med dette, eller kommet med anmodning om bistand fra komiteene i arbeidet.

Læringsmålene er utarbeidet av spesialitetskomiteene i den enkelte spesialitet og oversendt Helsedirektoratet. Spesialitetskomiteene og Legeforeningens team har måttet rette opp i misforståelser, omskrivninger, faglig feil, feil beskrivelse av ferdighetsnivå osv. etter Helsedirektoratets bearbeiding av læringsmålene. Ved publiseringen av læringsmålene på Helsedirektoratets nettsider og i oversendelsen til lovdata har kvalitetssikringen vært

utilstrekkelig. Helsedirektoratet har lagt ut dokumenter der påpekte feil ikke var rettet opp og dokumenter der deler av læringsmålene manglet.

Forskriftsforankring av prosedyrelister

Etter høring av utkast til ny forskrift om spesialistutdanning, ble det tatt inn en formulering i spesialistforskriftens § 2 der det står "*Krav til gjennomførte prosedyrer kan for enkelte spesialiteter inngå i læringsmålene*" – i det videre omtalt som "unntaksbestemmelsen". Helsedirektoratet har etter kommunikasjon med HOD besluttet ikke å benytte unntaksbestemmelsen uten at det er gitt noen faglig begrunnelse for dette. Bruk av unntaksbestemmelsen ville løst problemet for operative fag på en enkel måte. Helseministeren fremhevet i møte i desember 2016 med Legeforeningen at en her nettopp kom opp med løsning som kunne benyttes i spesialiteter der behovet for å dokumentere ferdighetskrav og volum var stort.

Helsedirektoratet sier at ny beskrivelse av spesialistutdanningen bygger på moderne pedagogiske prinsipper der læringsmål er det sentrale. Dette er prinsipper som brukes ved rene universitets- og høyskolestudier med eksamener for testing. Helsedirektoratet har imidlertid ikke tatt inn moderne prinsipper for kvalitetssystemer i helsetjenester, der kvalitetssikring etter prosedyrelister, dokumentasjon av utførte prosedyrer og dokumentasjon av volum er helt sentrale. Å fjerne prosedyrekravene kan sammenlignes med å ikke kreve dokumentasjon for gjennomførte flytimer på aktuelle flytype for piloter.

Divisjonsdirektør i Helsedirektoratet uttaler på NRK 8.03: "Vi i Helsedirektoratet vil følge nøye med på at de får gjennomført disse aktivitetene "og viser til at de har fått et nytt datasystem. Erfaringene med arbeidsprosessene siste to år viser at det ikke er kvalitetssystemer som blir vektlagt og fulgt i utviklingen av ny spesialistutdanning. Disse erfaringene, og opplevelse av mangel på kvalitetssystem og kvalitetssikring av "den nye " spesialistutdanningen for leger, gjør at fagmiljøene ikke har tillit til at Helsedirektoratet har kapasitet (personer, kompetanse, system) til å overvåke kvaliteten i spesialistutdanningen for den enkelte lege og i utdanningsavdelingene når det ikke er stilt spesifikke minstekrav til gjennomførte aktiviteter og prosedyrer for den enkelte lege (krav til type ferdighet/operasjon og volum/antall).

Legeforeningen ber helsedirektøren sikre nødvendige kvalitetssystem og forutsigbare arbeidsprosesser i utviklingen av og gjennomføring av spesialistutdanningen i alle spesialiteter. Vi vil ta kontakt for et møte med nærmere utdypning av brevets innhold.

Med hilsen

Den norske legeforening

Mari Hermansen
president

Geir Riise
generalsekretær